

TV

UKELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Editor: Dr. Mar...
Ara 5 lej
Szombat, július 16.
1938-5698. Tamuz 17.
XXI. évt., 157. szám.

agy
ák meg
Tokió

Angol sport-
latolgatják,
okát London-
n Finnország-
zést.
Német sport-
sz 1940. évi
fogják meg-
ilkozik Japán

utobusz
lgiumban

Borza máss
előtt Trebsen.
s egy társas-
gbusz benzín-
s, 15 sebesült
knek. Öt se-

vezérének
Német-

lapok közlik.
tini Attlee ör-
kaspárt elnöke
Frankfurt am
t szenvedett.
rövidesen viz-

erkezett
a

jobb rádióhírek
lőta a kanadai
gy hogy né-
dott kapcsolat
szállásával. Ka-
filmzsinésznő,
ült rádiókészít-
a világ érdek-
völégényéről.
es európai idő-
erckor leszállott
tőterén.

nd
hadügy-

ys-ügy kivizsgál-
bi bizottság cse-
hadügyminisztert
alsóházban nyit-
t kellett ügyről
ugyanakkor be-
ngol lapok fenn-
mondási szándé-
ly Mail cáfolta

Wohl-
a Royal Rózsza
örtökön delutáni
etése ma, pénte-
j neológ temető

metlen
ait
n elttinteti

metika
34. szám.
G MARGIT.

Lapkiadó R. T.
ron L. Pop 16
3-60.

IMAT

Texta postala
No. 244716/929.
10. Telefon: 18-60.
Havonta 110, n
évre 600, egy
földre: Havc
földre 12, 0
Küldetések a
„UKELET”
háza zsidóság
ja. Cikkeit né-
forrás megje-
lése.

A drágaság letörése

A belügyminiszter rendeletére ma lépnek életbe az egész ország területén a maximális árak, amelyek 10-15 százalékkal olcsóbbítják meg az éleket.
Nehéz vállalkozásba fogott a belügyminiszter, amikor drákói kézzel igyekszik gátat szabni az áraknak, amelyeknek kialakulását normális körülmények között a kereslet és kínálat szokta megszabni.
A belügyminiszter azonban kétségtelenül erővel és nagy hozzáértéssel látott hozzá a drágaság elleni hadjáratához és a fogyasztók számára nem marad más hátra, mint ószinte szívvel szerencsét kívánni a belügyminiszter nehéz vállalkozásához.

Fajelmélet Olaszországban

Ki ne emlékezne arra az érdekes beszélgetésre, amelyet annak idején Mussolini, az olasz fasizmus megalapítója és vezére Emil Ludwiggal, a világhírű zsidó íróval folytatott a fasizmus, a diktatúra, a nacionalizmus és a fajelmélet kérdéséről?
Az olasz diktátor és a nagy író közötti beszélgetések szövege könyvnyelven is megjelent s így módjában van bárkinek ellenőrizni a Duce kijelentéseit a fajelméletéről, különös-képpen pedig a német fajelméletéről, amelyet képtelenség és tudománytalannak bélyegzett meg.

Arra is jó emléksznünk, hogy a német nemzeti szocializmus első éveiben, amikor a zsidók elleni első törvények napvilágot láttak, a Popolo d'Italiaiban ugyancsak Mussolini tollából éles, sőt gunyosító cikkek jelentek meg a németországi árjatorvényekkel kapcsolatban.

Az idők azóta lényegesen megváltoztak. Amikor Mussolini ama hírhedt kijelentéseit tette Emil Ludwig előtt a fajelméletéről, még nem létezett a Róma-Berlin-tengely s az olasz fasizmus féltékenyen vigyázott arra, hogy európaiaknak mondott és a latin szellemű fakadónak hirdetett rendszerét össze ne téveszték a germán mitológia zavaros vízeiben merített nemzeti szocializmussal.

Amióta azonban a Berlin-Róma-tengely új valóság lett s az azelőtt egymással féltékenyen rivalizáló két fasizista rendszer számos vonatkozásban megtalálta a közös nevezőt: lassan-lassan nemcsak a porosz katonai lépés, hanem a fajelmélet is kezdi meghódítani az olasz fasizmus eddigi fajelmélet-hiányban szenvedő érzésvilágát.

Ami talán nem is egészen véletlen és nem is egészen érthetetlen, Mussolini hajdani állásfoglalása és fajelmélettelensége megnyilatkozásaival ellentéren sem.

Hitlerrel fel van jegyezve, hogy amikor még egy kised ellenzéki pártnak volt a vezére: Mussoliniban látta eszményképét, a Duce fényképei függtek szobájának falain.

Az igazságnak tartozunk annak megállapításával, hogy Mussolini nem fogadta tulzolt elragadtatással Hitler hódolatát, akinek személyével szemben egészen a legutóbbi időkig meglehetősen rezervált magatartást tanúsított.

Most azonban, főleg a világpolitikai helyzet nyomása alatt életre-halálra megy a barátkozás Róma és Berlin között s természetesen kell tartanunk, hogy ennek a barátkozásnak ideológiai vonalon is meg vannak a maga súlyos konzekvenciái.

Lehet, sőt valószínű, hogy Mussolini a maga személyében ma sem változtatta meg állásfoglalását a fajelmélettel szemben, de azért mégis engedményeket tesz a barátságának és a „korszellemnek”.

Ennek és család ennek tudható be, hogy az olasz sajtó egy részében immár hangosan hangzik a fajelmélet hallatlja, annak ellenére, pontját a fajelmélettel szemben, de azért hogy az olasz fasizmus és az olasz sajtó legfőbb irányítója valószínűleg ma is éppen olyan jól tudja, mint a multban tudta és hirdette, hogy a fajelmélet — képtelenség és tudománytalan agyak rosszhiszemű kitalálása.

A jövő héten ül össze Benes elnökletével a döntő prágai államtanács

A cseh parlamenti pártok lényeges módosításokat követelnek a nemzetiségi statútumon. Tartományi autonómia helyett, helyi jellegű önkormányzatot kapnak a nemzetiségek

Prága, július 15. A csehszlovák nemzeti kérdés körül, amilyen mértékben közeledik a döntő fázis, olyan mértékben növekednek a nehézségek is. Egyre nyilvánvalóbb, hogy Hodzsa miniszterelnöknek most már nemcsak a nemzetiségekkel, hanem a cseh parlamenti pártokkal is súlyos bonyodalmak támadtak. A kormánykoalíció pártjai olyan módosításokat követelnek a nemzetiségi törvényjavaslaton, amelyeket a politikai miniszterek tanácsa is elfogadhatatlannak nyilvánított. Hír szerint Benes elnök magához fogja kérteni a pártok vezetőit, hogy elfogadható megoldást találjanak. A „Narodny Politi-

ka” című lap értesülése szerint a készülő módosítások széles tartományi autonómia helyett helyi jellegű önkormányzatot adnak a nemzetiségeknek. Az a bizottság, amely a reformtervezettel foglalkozik, szombaton befejezi munkáját, úgy, hogy 15 napon belül a parlament elé kerül az. Hodzsa miniszterelnök tegnap angol és de la Croix francia követekkel tárgyalt, majd másfélórás kihallgatáson fogadta a cseh kommunista párt vezetőjét.
Prágában úgy tudják, hogy a jövőhét folyamán ül össze Benes elnökletével az államtanács, amely véglegesen dönt a nemzetiségi statútum ügyében.

A német kormány közvetíteni akar Róma és London között?

Nagyarányu erődtitési munkálatokba kezdtek a németek a Rajna mentén

London, július 15. London és Róma között tovább folyik a sajtóháború az angol-olasz egyezmény életbeléptetésének siettetése körül. Ebbe a vitába és diplomáciai játéka most Franciaország és Németország is szerephez jutott. Olasz részről ugyanis az a vád hagzzott el, hogy a francia kormánynak is része van az olasz-angol egyezmény késleltetésében. Félhivatalos francia nyilatkozat erőlyesen visszautasítja ezt a vádat és hangsúlyozza,

hogy a francia kormány sohasem gyakorolt semmilyen nyomást az angol-olasz tárgyalásokra és maga is azon van, hogy előmozdítsa az olasz-francia tárgyalások újrafelvételét. Német diplomáciai körökben sejtetni engedik, hogy a berlini kormány hajlandó volna közvetítő szerepet vállalni London és Róma között. Hogy ezt milyen formában képzelik el a németek, erre nem ad felvilágosítást a diplomáciai hírszolgálat.

Végeért az eviani konferencia

Augusztus 3-ikén újabb menekültügyi értekezlet lesz Londonban

Evian, július 15. Az eviani államközi menekültügyi konferencia ma délelőtt tartotta meg záró ülését. A konferencia munkálatai tulajdonképpen nem fejeződtek be, amennyiben elhatározták, hogy augusztus 3-án újabb értekezlet tartanak Londonban, lord Winterton elnökletével. Addig Myron Taylor amerikai és Henry Berenger francia fődélegátus kapott megbízást a beindított munkálatok folytonosságának biztosítására. Taylor és Berenger fogják összegyűjteni azokat a bejelentéseket, melyeket az érdekelt kormányok kell, hogy tegyenek meghatározott időn belül a menekültügyi kérdéstről.
Taylor amerikai fődélegátus elnöki záróbeszédében többek között a következőket mondotta:

csak elemi követelmény, hogy az emigránsok minden vagyonukat magukkal vihesék abból az országból, amelyből kénytelenek kivándorolni.

Lord Winterton többek között kijelentette, hogy tömeges bevándorlásról sehol sem lehet szó és mindenütt szemelőtt kell tartani a korlátozott bevándorlási lehetőségeket.

Berenger szenátor tegnap este bankettet adott a külföldi delegációk tiszteletére. Köszönetet mondott a 32 állam delegátusainak, akik egy nemes feladat szolgálatában gyűltek össze és Franciaország területét választották tanácskozásiak számára.

Londonból jelentik, hogy Malcolm Macdonald gyarmatügyi miniszter egy parlamenti interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy az angol kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy Kenya afrikai gyarmaton teleptsenek le bizonyos számú zsidó menekültet. De csak egyéni telepítésekéről lehet szó és semmiesetre sem tömeges kolonizációról.

Két halott gyermekarc

Irta: Dr. Danzig Samu

Sighet, július hó
A zsidó történelem e sorsdöntő napjaiban, 1939. július havában, a világteremtés 5698-ik évének gyászos emlékekben gazdag Tamuz havában két akasztás történt. Két, kötéltől megfojtott, vértől kékiült gyermekarc mered az emberiségre. Palesztinában, a zsidó nemzeti otthon földjén a 19 éves Slomo Ben Jozsef az angol igazságszolgáltatás bitófáján — Magyarországon az orbánhegyi nyárilak padlásának gerendáján, önkézüleg nyakaköré szoritott halálkötéllel a 15 éves Bálint Dénes.

Ott, Keleten, Ázsiában egy telivér zsidó fiú, — itt Nyugaton, Európában a félzsidó. Mindketten a zsidó élet-halál viaskodás áldozatai. Ott a halálra szánt bátorság — itt a félelmetes gyávagság. Ott a nemzeti dac és öntudat — itt az üldöztetés és szenvedés.

Két határjelzőn két akasztott gyermek. Mintha a bitófa és a szürette padlággerenda magasságából Evian felé nézések, hol 32 állam tanácskozik a hontalanok és földönfutók tragédiájáról.

Két anya is látható ezen a képen. Hátterben, az akasztófa árnyékában. Az egyik földön kuporodik sivut ül megszagatott ruhával. Keleten — a másik fekete gyász fátyollal siratja gyermekét református ritus szerint itt, Európában.

Slomo Ben Jozsef özvegy anyjára gondol a kivégzés pillanatában és szívébe mártott tollal irdogál vigasztaló és zsidó voltára büszke sorokat annak, akinek legjobban fog fájni az ő kimulása.

Bálint Dénes utolsó éjszakáján kisorran öccse mellől az ágyból, felmászik a padlásra, kötelet dob a nyakába — megfojtja magát. Mert szőlőni akar református anyja előtt.

Ben Jozseftől elbucsznak a barátai, harci társai, kik fájó büszkeséggel és imádsággal kísérik a bitófához. Bálint Dénes pedig barátai és iskolatársai megvetése elől menekül a halálba. Mert zsidó volt az apja.

Két hatalmas memento, mely vérsiros korbélyegét rányomja a sötét jelenre. Bécsben zsidó papokkal és zsidó matronákkal suroltatták az SA legények a politikai harcok jelvényeit, hogy eltüntessék azokat az aszfaltról. De ki fogja eltüntetni két gyermek vérenek pecsétjét?

Ben Jozsef és Bálint Dénes ledöntötték és áttörték az országok határait, amelyeket minden állam szuronyokkal őriz a hontalanok elől és haláluk szárnyalásával átrepülték az Ázsia és Európa között tátongó távolságot. Egymás mellett állanak. Mindketten a zsidó nép ellen irányított hajza martirjai.

Ha valami még felrázni képes a mai világtörténelmi események közepette az emberiséget, úgy talán ez a két akasztott megteszi ezt a hatást. S talán van valami végzeteszerű is abban, hogy a két akasztással egyidejűleg ül össze Evianban a 32 állam kiküldöttjeinek konferenciája a menekültek ügyében.

A budapesti zsidó nagy hitközség lelkészi hivatalaiban nap-nap után jelentkeznek tömegesen zsidók, hogy bejelentésük kiterésüket, a zsidó hitfelekezethez való kiváltságukat. Járványszerien futamodnak öreg zsidók zsidóságuk elől — minden bizonytalansággal nem meggyőződésből és nem is a saját boldogulásukért, hanem gyermekeik miatt, hogy őket mentse meg a megélhetés számára.

Jöjjen a sportvonattal Bucurestibe a F.C. Rapid-Genova K. meccsre

Indulás Clujról szombaton, július 16-án este 10 órakor, visszaindulás hétfőn, július 18-án este 8 órakor. Lei 675 oda-vissza, meccs
Jelentkezni AGIMEX CENTROPA utazási irodában Cluj, Piața Unirii 3. Telefon 12-29.

Irtóznak a Ben Jozsefektől és Bálint Dénesekeket akarnak felnevelni.

Mindig voltak gyáva, kishitű menekülők a zsidóságban és különösen az asszimiláció centrumában, Budapesten, Berlinben és Bécsben. Különböző módon próbálták feltartóztatni és orvosolni a zsidóság felelős vezetői a hitelhagyást. Nem is oly régen még hirdetésekben, templomok fekete tábláin és zsidó felekezeti lapokban pellengézték ki a nagy zsidó nyilvánosság előtt, mint intő, elriasztó példákat a kitérőket, hogy így tartásuk távol a többiek, akik megint csak zsidó hitükben és voltukban. Ma, 1938-ban, a héber időszámítás 5698. évében, a zsidóság közel négyezer éves fennállásának esztendejében és annak szomorú Tamuz havában, a kipellengézés, a nagy nyilvánosság helyett a gondos titoktartás és diszkreció fegyveréhez folyamodott a budapesti hitközség, mert, úgy mond, „a tapasztalat szerint a nyilvánosság kipellengézés nem elriasztó és nem intő példa többé, hanem inkább buzdítás”.

Erec Jiszráél — és Magyarország. Slomo Ben Jozsef — és Bálint Dénes. Jisuv és hontalanság.

Önkénytelenül is eszembe jut egy bázeli emlék. Az ötödik cionista kongresszuson történt, 1901. december 27-én. Herzl Tivadar végig látogatta a Landsmannschaftokra osztott kongresszusi csoportokat. A magyarországi Landsmannschaft szobájában ültünk vagy tizenhárman és feldolgoztuk a napi anyagot újságok és delegátusi mandátumot adott szervezetek és egyesületek számára.

Nyílik az ajtó és meglepetésünkre Herzl jelenik meg a küszöbön. A lenyugvó jelenség látára mindannyian felgrottunk helyeinkről, ő azonban felemelte jobbát és leintett bennünket:

— *Arbeiten Sie meine lieben Landsleute nur weiter.*

Leültünk. Ő pedig ott maradt állva az ajtó küszöbén, mint egy hatalmas szobor, mint egy megtestesült zsidó próféta, akár csak Jezsajas, fekete, komor tekintetével.

A vezér intésére kénytelenek voltunk folytatni az írást. Amikor már mindannyian tovább jegyeztünk az előttünk heverő papirlapokon, Herzl elindult az ajtó küszöbéről és felénk közeledett. Lehajolt mindegyikünkhez, külön-külön, bepillantott a jegyzeteinkbe, mondván: „*Sie arbeiten ungarisch, ungarisch...*”

Az asztalok körüli utat befejezve, tovább indult a mellettünk lévő szoba felé. Erre odaugrik hozzá Reichenthal Vilmos, a nagyszombati iskolaigazgató:

— *Herr Präsident! Wann kommen Sie in unser Land, nach Ungarn, in Ihre Geburtsheimat?*

Herzl kiegyenesedik, mint egy eleven felkiáltó jel, magasra emeli jobbát és így szól:

— *In hundert Jahren!*

A cionista próféta száz évet adott a magyarországi zsidóknak a felbérése. 100 évet arra, hogy felismerjék a cionizmust, a zsidó országépítés szükségességét. 1901-től 1939-ig alig négy évtized múlt el.

Erec Jiszráélben — Slomo Ben Jozsef. Magyarországon — Bálint Dénes. Két akasztott zsidó fiu. Mindketten a zsidó vértüknek áldozatai...

TURISZTIKA

— A K.K.A.S.E. Torna-szakosztálya f. hó 16-án átrándul Tg.-Muresre, ahol részt vesz az M.S.E. torna ünnepélyén. Ez alkalomra vendégeket és drukkókat szívesen lát a vezetőség. Indulás szombaton, 16-án délután autóbusszal az unitarius kollégium elől. Viszsaérkezés vasárnap este. Elszállásoláshoz a club vezetősége gondoskodik. Jelentkezni és felvilágosítást nyújt: Platsintar Testvérek cég, Cal. Reg. Ferdinand No. 2/a.

Iamandi igazságügyminiszter transilvaniai körútja

Egész Transzilvánia lakossága örömmel fogadta Iamandi igazságügyminiszter látogatását. Victor Iamandi dr igazságügyminiszter országos ellenőrző körútjában tekintette meg az ország jelentősebb fogházait, hogy személyesen győződjék meg az intézmények rendjéről és arról, hogy az intézmények élen álló hivatalnokok hogyan felelnek meg hivataluknak. Ellenőrző körútján kapcsolatot keresett az igazságtügyi szervekkel minden városban és személyesen vizsgálta meg hivatalos hatást keltettek a bírói karnál végrehajtott átszervezések és áthelyezések.

Iamandi dr igazságügyminiszter Transzilvánia minden városában szívélyes fogadtatásra talált. Transzilvánianak különben is régi hagyománya ez a szívélyesség s mindig örömmel várták az országrész városában az állam vezetőit. Fokozta most ezt az örömet, hogy Iamandi miniszter kíséretében — rangrejtve bár — de a korona egyik tanácsosa is részt vett az ellenőrző körúton.

Transzilvánia polgársága, de az egész ország is tisztában van azzal, hogy a minisztereknek ez az ellenőrző látogatása nemcsak egyszerű formáság. Ha valahol váratlanul jelenik meg a kormány valamelyik tagja és személyesen kívánja megtekinteni a hivatalok ügykezelését, az állam intézményeket, a polgár tudja, hogy ez annak az állandó gondoskodásnak a jele, amellyel Öfelségének ez a pártok feletti személyes kormányza az ország népének jólétére felel örökké.

Egy kínai közmondás azt tartja: „Ha az

ország vezetői érdeklődnek a dolgok folyása iránt — a nép nyugodtan alhatik”. A való helyzetet semmilyen más módon nem ismerhetjük meg alaposabban, mint rendszeres utazásokkal s ez áll a miniszterekre is. A miniszter azonban utazásainál nemcsak a hibákat látja meg s nyújt azonnal orvoslást, hanem érintkezésbe jut a néppel, a nép vezetőivel és így megismeri minden vidék szükségleteit. A panaszokat, melyeket eddig a miniszterek csak írásban láttak — ha láttak? — először hallja meg. Egy régi transzilváni közmondás azt tartja, hogy a „gazda szemé hízalja a jószágot”. Most mindenképpen meggyőződhetünk arról, hogy ez az igazság a köztérben is áll. Miniszterek járják az országot: a köz-hivatalokban helyreállítják a rendet, a jogszolgáltatás mindenkit egyenlő mértékkel igyekeznek kielégíteni.

Örömmel fogadja az ország a miniszterek kíséretében utazó királyi tanácsosokat is, mert ezek a tanácsosok magat Öfelséget képviselik s rajtuk keresztül a nép panaszait közvetlenül az uralkodóhoz jutnak el. Ezeknek a tanácsadóknak a jelentései alapján hozza Öfelsége a nemzet javára és az ország fejlődésére szolgáló határozatait.

Minél többször látogatnak el a kormány tagjai a nép közé, minél szorosabban fűződnek ezek a közvetlen kapcsolatok az állam vezetői és az ország lakossága között, annál biztosabb annak a munkának a sikere, amit Öfelsége kormányza mindnyájunk jólétére és boldogulására érdekében folytat.

Szombaton nyílik meg „Cseke” Fiók cukrászdája

Str. Iuliu Maniu 1 szám alatt elegáns berendezett helyisége, uri társaságok találkozóhelye. Figyelmes kiszolgálás, olcsó árak, sütemény- és fagyalt-különlegességek.

Mikor kezdődtek a szudetanémet aspirációk?

Schönerer-től-Henleinig. A kispolgárok ideálja volt az első szudeta-nácizmus

Prága, július 15. A pártpolitikai írók, akik 1920-ban jelölik meg a világtörténelem új korszakát, meglepő diszkrecióval sikliknak el a tény fölött, hogy a nemzeti szocializmus ugyanis mint eszme, mint szervezkedés, sőt neve szerint is osztrák földön és a habsburgi monarchia lassu összeomlása alatt indult meg. Amikor Hitler világra jött, Georg von Schönerer a szudeta területen kezdte megszervezni a nemzeti szocializmust. Csehország, ahol a nemzeti kérdés nagy elkeseredettséggel folyt, kiváló kísérleti terület volt fajteoretikusok számára. Schönerer első segítő társa Herman Wolf, aki Németországban járt és itt úgy ünnepeztette magát, mint „ifjú Siegfriedet”, odáig ment igaztásaiban, hogy Badeni grófot, a miniszterelnököt, a nyelv-rendeletek megteremtőjét, aki a csehekkel szemben bizonyos előzékenységet mutatott, párbajra hívta ki és meg is sebesítette.

Amikor az ember Poroszországnak a németiség iránti nagy missziójáról, a rabbiátus antiszemitizmusról, a Rómától való elszakadástól hall, vissza kell emlékeznie arra az agitációra, ami az Oriáshegység országából indult ki és kiterjedt egészen Egerig Schnöner a keresztény időszámítás számúze napitárból és azt akarta, hogy a németek időszámítása a teutoburgi erdőben lezajlott csata dátumával kezdődjék. Mindenféle ünnepeket rendelt el hívei között, akik a régi germán életre emlékeztettek.

A pionírok veteránjai A mozgalom Csehországban és Morvaországban még az évszázad fordulójá éveiben is választási eredményeket hozott, Ausztriának többi részében azonban nem tudott érvényesülni. Schönerer, aki az ő

szertelen egyéniségével mindent elrontott, életpályáját párbajokkal, verekedésekkel, sértésekkel és börtönbüntetéssel tarkította és a háború után halt meg, mint elkeseredett aggyatán. Társa, Hermann Wolf 1925-ben hibeinek utolsó maradványával fusionált Ausztriában a nemzeti szocialista párttal. Elszegényedve és mindenkitől elhagyatva 1938 márciusig száználmas életet folytatott a Ferenc József pályaudvar közelében, mint dohánygyáros. Az Anschluss után pillanatokra még beszéltetett magáról, mert Hitler bejelölte őt a nagy-német Reichstagba, de amikor összeállították a listát, már nem találtak helyet a nyolcvan éves veterán számára.

Az ugynevezett alleutschok is hozzájárultak a nemzeti szocializmus előkészítéséhez. A szudeta országok, ahol egyik képmény követi a másikat, ugyszólván egyetlen ipari terület, amely az ő főtermékével: üvegáruval, porcellánnal és textillal erősen függ az exporttól és ezzel a világpiac konjunktúrális görbétől. Szociális elégedetlenség és a pártpolitikának hullámlása ilyen feltételek mellett nagyon jól kiérnek és virágnak. Minthogy nagyon kevés mezőgazdasága van az országban, nincs meg az a konzervatív és kiegyensúlyozó paraszt-elem, mint az ország bensejében a csehekkel. Ehelyett a határterületen számos kisváros van, amelyek lakói közepén állanak a proletariátus és polgárság között. Schönerer ennek a kisvárosi kispolgárságnak a köréből toborozta híveit, amely a haladó iparosítással elvesztette lábát alól régi életlehetőségeit és amely immár a nemzeti ellenfél a cseh nép ellen indult harcra, jelentőségének új tudatával.

A csehországi német nemzeti szocialis-

ták re vekezték érvény- tak meg először a kal versenyzve. Neve az időben ez volt: „Deutsche Arbeiter für Oesterreich”. Programja az volt, hogy államosítani kell a kapitalista nagyüzemeket, a vasutakat és bányát. Tizenöt évvel később néhány hónappal, a világháború előtt, a mozgalom, amelyet nem riasztott vissza számos sikertelenség, újjalakult e név alatt: „Deutsche National-Socialistische Arbeiter Partei”. Ez a szó, amely később olyan hatalmas káriert csinált, ekkor láttott először napvilágot.

A háború utáni években a szudetanémet nemzeti szocialisták, amikor Ausztriában a mozgalom egész jelentéktelen csoportokra korlátozódott és amikor Münchenben megmozdult a hitlerizmus ősejtje, a szudetanémetek pártja még mindig a vezető igényelte magának. Az 1920 augusztusi salzburgi gyűlésen, amikor Hitler mint a müncheni csoport második delegátusa jelent meg, a szudetanémetek voltak a vezető tényezők. Keresztülvitték a pártgyűlésen, hogy a programban helyet foglaljon az osztályharc. Egy évvel később Linzben még erősebben kihangsúlyozták ezt a tételt. 1922-ben azonban az együttműködés feloszlott, mert Hitler nem akart együtt dolgozni a szudetanémetekkel.

Rudolf Jung és Hans Krebs

A cseh-német pártalapítók közül kettő közel év óta emigránsként élt Németországban és mind a kettő tagja a Reichstagnak. Rudolf Jung, aki 1918 és 1922 között kidolgozta a program kapitalista-ellenes részét, az utóbbi időben erősen háttérbe szorult. A másik Hans Krebs, aki a belügyminisztériumban kormányfőtanácsosként szerepel és az SS egyik vezető egyénisége. Ez a Krebs könyvet írt „Kampf in Böhmen” címen, amelyben erősen támadja a cseheket. Azt mondják, hogy Krebs magas kora ellenére bámulatos energiával dolgozik és egyike a leg-használhatóbb politikusoknak a régi garnitürából 1908-ban Krebs husz néhány éves volt és már pártot tudott alakítani Deutsche Arbeiter Partei címen, azzal a programmal, amely ketté választaná Csehszlovákiát. Nem volt új gondolat, mert fél-évszázaddal azelőtt cseh részről követelték ezt Palacky.

A párt kialakul...

1925-től kezdve, amikor a szudetanémet pártok irredentizmusa letört és amikor a keresztény szocialisták és mezőgazdász szövetsége belépett a prágai kormányba a nemzeti szocialisták a hitleri mozgalom egyik fiók pártjává alakult át. Ugyanolyan propaganda eszközökkel dolgoztak felvonulásokkal, szaváló körökkel, debos csapatokkal. Ők is uniformistákká váltak. 1931-ben a nemzeti szocialisták már közel százezer tagjuk volt, elég nagy tábor arra, hogy vasárnaponként és minden különös alkalommal verekedésekre rendezzenek. Amikor Hitler Németországban uralomra jutott, ez a párt Csehországban olyan hangon irt és beszélt, ami már erősen érintette az alkotmány tiltalmát, mire Krebs, Jung és még két más képviselő ellen a parlamentben kiadást eljárást folyt. Erre az urak jónak látták elmenekülni Csehországból. Márciusban a nemzeti szocialisták a közösi választásokon győztek és Egerben abszolút többséggel jutottak. Juniában, amikor Dollfus a nemzeti szocialista pártot Ausztriában fel akarta oszlatni, Csehszlovákiában megtiltották a barna ingek viselését és a kampószerű zászló használatát.

Ezzel azonban nem lehetett megakadályozni a mozgalom. 1933-ban Konrad Henlein megalakította a Németországban élő Krebs megbízásából a szudetanémet frontot. Henlein kétségteletlenül erős vezető tehetség, de nincs politikai érzék. Inkább csak ágense a Führernek, úgynevezett átmeneti figura. Nem valószínű, hogy a jövő embere lesz. Inkább azt hiszik, hogy Krebs vissza fog kerülni Csehszlovákiába, mielőtt a kormány és a szudetanémetek között békés állapotok következnek be.

Chas

Cernáui, júl látszik meg a része nyitva egy-egy strájn sen divk a k hagymát és k zamirszat éneke Ilyen nagy gati egy kán ber? Az alszeg nagógába, va abba a ragyog

Ez tehát számú cellát zsidó rabok szatatanul a sá hogy ezt a tó rendezték be ra? — senki hogy a cella folva van. St „kreskéli” (ord nek, a távoli hogy a rebe Ajtatos a cök fiu széjjelálló Chagal egy k Ez a város dagura mellet csenek itt, a menekültek (nekülni), de megtartották dinasztiának keret vannak

Miben rejlik ka? Kétezer öltöttek teste zsákmányoltá életben egy gasságban eg nyebülten n tattam a sá diig nem kap ember csak z, hogy ingy tikus megg egy kicsit s megfoghatat Feltűnően a Jiddische szintén chas elbagatellizá fülembé: — A sad forgalom na a kérvényez neki, rajta lelé partié zettelt váltó caddik dip vagy prakti olanuyítja molja: a jó máj külön óvatot váltó illeti, — ez mennek...

Imádkoz chaszid, ak be és kérd csinálni”. S gyünk, hát A főpost dulunk be hely, sad már nagy asztaloknál csend van. Az ujjak szemek m a dal nem gylhető r embert és Néha sóh van, hogy szivverésé Hosszu téstát, fi nak. „Lec hajtja a — Hall ártatlanul — Hall

KÖZGAZDASÁG

A Nationala Biztosító Társaság hatalmas fejlődését igazolják a múlt évi mérlegeeredmények

Elsőnek vezette be Romániában a csoportos nyugdíjbiztosítást a Nationala Biztosító

Bucuresti, július 15. A Nationala Általános Biztosító Társaság június 30-án H. D. Fulga a Creditul Funciar ura és a Banca Româneasca adminisztrátorjának elnöksége alatt tartotta meg rendes évi közgyűlését. Miként a lapunk más oldalán megjelent mérlegből megállapítható, az intézet hatalmas üzleti fejlődést ért el az 1936. üzleti évhez viszonyítva. Különösen az életbiztosítási ágazatban számottevő az emelkedés, míg az 1936. évben a kötött biztosítások tőkéje kitett 89 milliót, addig az 1937. üzleti évben a megkötött biztosítások tőkeösszege 192 millió, tehát több mint 100 millió az emelkedés ezen ágazatban. Ez annak tudható be, hogy az intézet az elmúlt év folyamán több nagy belföldi iparvállalattal és pénzintézettel úgynevezett csoportos nyugdíj-biztosítást kötött az alkalmazottak és a tisztviselők részére, mely biztosítás eddig nem volt kultiválva az országban és a Nationala volt az első a biztosító intézetek között, amely a

külföldi intézetek mintájára ezt a biztosítási módozatot bevezette. Az intézet az 1937. üzleti év folyamán 98,985.522 lej díjat vételezett be 20 millióval többet, mint az 1936. üzleti évben. A kifizetett károk 47 milliót tettek ki, míg a disponabilis készpénzkészlete 1937. december hó 31-ével több, mint 28 millió. Majdnem ennyire rug az értékpapírtárca is, míg az intézet tulajdonát képező Bucurestiben és más városokban lévő ingatlanai közel 73 millióra vannak értékelve. Az intézet aktívájának végösszege közel 430 millió lej.

Mindenek között igazolják az intézet hatalmas fejlődését és előretörését a biztosítási piacban, mely elsősorban is a szolid és gondos üzleti vezetésnek, a francia alapokra fektetett üzleti politikának, jószervezettségnek, de legfőbbképpen annak a bizalomnak tudható be, melyet a biztosított felek a közel 60. év óta fennálló intézettel szemben tanúsítanak.

Uj terv merült fel a romániai nyersbőrhiány enyhítésére

Az élőállatexportőr annyi nyersbőrt volna köteles behozni Romániába, amennyi élőállatot szállított ki külföldre

Bucuresti, július 15. A romániai piacon hosszú idő óta súlyosan érezhető a nyersbőrhiány és szakkörökben főleg a vágatások számának csökkenése miatt beállott nyersbőrhiányt indokolták a készbőr, a talp és a cipő árának fokozatos, de gyorsított emelkedését, megdrágulását. A romániai cipő- és talpgyárak, valamint a kormány illetékes tényszerzői között sorozatos tárgyalások voltak, amelyek a romániai nyersbőrhiány megszüntetését és ezzel kapcsolatban a készbőr, a talp és cipő árak további emelkedésének megakadályozását célozták, — de eredménytelenül.

Az az intézkedés sem meg az egészségtelen helyzetet, hogy külföldről, — még tengerentúlról is, — nyersbőrt hoztak be Romániába, a nyersbőr iránt a kereslet fokozódott

és a piacon az áruhiány állandósult.

A súlyos méretekben megnyilvánuló nyersbőrhiány megszüntetése érdekében most az a terv merült fel, hogy a romániai állatexportőrök kötelezni kívánják ugyanolyan mennyiségű nyersbőrt külföldről való behozatalára, amilyen mennyiségben élőállatot exportáltak ki Romániából külföldre.

A terv jelenleg van tanulmányozás alatt, szakkörökben azonban nem tartják célravezetőnek megvalósítását, mert a romániai élőállatkivétel az utóbbi időben nagy mértékben visszaesett és így ha az állatexportőrök be is hoznák, Romániába ugyanolyan mennyiségű nyersbőrt, amennyi élőállatot exportáltak, ezzel a mennyiséggel még nem csökkentenék lényegesen az egyre súlyosabban érezhető belföldi nyersbőrhiányt.

Okiratokkal kell igazolni a kétes követelések elvesztését

Bucuresti, július 15. A központi adóügyi bizottság 787/937. szám alatt igen érdekes és fontos döntést hozott, amely a Monitorul Oficial július 5-iki számában jelent meg.

A döntés értelmében részvénytársaságok és általában a társaságok a követelések elvesztését, — ha azokat a vállalatok tartalék-alapjából fedezik, — okiratokkal kell igazolni.

Kétes, illetve elvesztett követelések adómentesen csak a kétes követelések tartalék-alapjából fedezhetők és csak az arra az évről megállapított kvóta erejéig. A központi adóügyi bizottság döntése sok eddigi vitát szüntet meg, főleg a részvénytársaságok adójának megállapításával kapcsolatban.

Forgalmi adót fognak-e fizetni a férfi és női szabók és cipészek?

Cluj, július 15. A forgalmi adó jelenlegi rendszerének megváltoztatása régi terve a pénzügyminiszternek. A terv szerint — mint megirtuk — elvileg továbbra is mentesítik a kisiparosokat a forgalmi adó alól, bizonyos kisiparosokat azonban — főleg azokat, akik nyersanyagot (tehát nem félgártmányokat) dolgoznak fel kész ipari terméké, forgalmi adó fizetésére akar kötelezni a pénzügyminisztérium módosító tervezete.

Elsősorban a férfi és női szabókat, valamint a cipészeket fogja érinteni a forgalmi adó törvényének megváltoztatása. Azok a kismesterek, akik a férfi és női szabóiparban, illetve a cipésziparban foglalkoznak,

a jövőben forgalmi adót lesznek kötelesek fizetni. Hogy a kisiparosoknak ezt a két csoportját milyen összegű, illetve százalékos forgalmi adó fizetésére kívánja kötelezni a pénzügyminisztérium, az egyelőre ismeretlen.

— A CAPS szállítja a cluj-i köztisztviselők és hatóságok tüzfáját. Az állami hatóságok és köztisztviselők tüzfajszükségletének ellátására az egész ország területén a CAPS, az állami erdészeti intézmény rapott kizárólagos jogu megbízást. A CAPS most közölte a cluj-i köztisztviselőkkel és hatóságokkal, hogy a megye területén a köztisztviselők udvarára beszállítja vagononként 7200—7600 lejért szállítja a tüzfát.

Rövidesen aláírják a román-palesztinai kereskedelmi egyezményt. Bucurestiből jelentik: A román-palesztinai vegyes bizottság ma folytatta munkálatait az új román-palesztinai kereskedelmi egyezmény kötése érdekében. Az ülésen Jordan elnököt. Az egyezmény egy részét megszerkesztették és kiosztották a különböző behozatali és kiviteli kvótákat. Az egyezményt rövidesen aláírják.

Meghosszabbították a román-olasz kereskedelmi és fizetési egyezményt. Romából jelentik: Ciano gróf külügyminiszter és Duiliu Zamfirescu román gróf aláírták azt a jegyzőkönyvet, amely december 31-ig meghosszabbítja a két ország között az 1937 február 13-án kötött kereskedelmi és fizetési egyezmény érvényét. — Duiliu Zamfirescu román követ egyébként vacsorát adott az olasz-román kereskedelmi tárgyalásokat lefolytatott küldöttség tagjainak tiszteletére. A vacsorán jelent voltak Gianini miniszter, Santori, Bagli, Massi, Alighieri gróf osztályigazgatók, valamint Dimitrescu, Solacolu, Dianu, Kiritescu román kiküldöttek.

— A CFR nyolcszázmillió kölcsönt vett fel beruházási célokra. Bucurestiből jelentik: A CFR 800 millió lejes kölcsönt vett fel a Letét és Takarékpénztártól (CFC) beruházási célokra. A kölcsön 5 éven belül félévi részletekben, 5 százalékos kamattal fizetendő vissza.

— Tonváltaként öt lej illeték fizetendő a vasúti szállítások után az utalaj javára. Bucurestiből jelentik: Az utak modernizálásának alapjára a jövőben minden vasúti szállítás tonnája után öt lej illeték fizetendő. Az ilyen címen befolyó jövedelemből a romániai utak helyreállítási és az új utak építésének költségeit fogják részben fedezni.

Nyugodt a fővárosi értéktőzsde. Bucurestiből jelentik: Az utak modernizálásának alapjára a jövőben minden vasúti szállítás tonnája után öt lej illeték fizetendő. Az ilyen címen befolyó jövedelemből a romániai utak helyreállítási és az új utak építésének költségeit fogják részben fedezni.

Az új maximális árak Clujon

Cluj, július 15. A város tanácsa, az árvízszelvény bizottság véleménye alapján, a mai nappal kezdődőleg a város területén új maximális árakat léptetett életbe, amely a következők:

Hus: I. rendű marha 24—25 lej, másodrendű 18 lej 10 százalék nyomtatékkal, szopborju és borjúkaraj 37 lej, hátsó része 33 lej, növények 30 és 28 lej csont nélkül, 28 és 26 lej 10 százalék nyomtatékkal, sertésus 10 százalék csonttal 33 lej, sertéskaraj 40 lej kilogramonként. Nyers szalonna 36 lej, hárj 37 lej, zsír 40 lej kilogramonként. Liszt és kenyérár: nullásliszt 12.50, négyes liszt 11.50, ötös liszt 12.50, hatos liszt 10 lej, fehér kenyér 11, félbarna 10, barna kenyér 9 lej kilogramonként.

Éttermi árak: Egy menü elsőrendű étteremben 28 lej, másodrendű 22, harmadrendű éttermekben 18 lej.

Tüzfaj: Tízezer kilogramot tartalmazó vagon bükkfa vágatlan 8360 lej, vágott 9420 lej, egy köbméter 330 lej, egy mázsa vágott fa 94 lej, másodrendű bükk vagononként vágatlan 7660 lej, vágott 8720 lej, köbméterenként 3821 mázsanként 87, elsőrendű tölgy vagononként és vágatlan 7360 lej, vágva 8820 lej, köbméterenként 350 lej, mázsanként 84 lej, másodrendű vágatlan vagononként 6860 lej, vágva 8070, köbméterenként 280, mázsanként 80 lej házhoz szállítva.

Szállodai árak: Elsőrendű szállodák (Astoria, Newyork, Központi és Park) kétágyas szoba 160—200 lejig, egyágyas 80—50 lejig, kétágyas fürdővel maximum 260 lej, egyágyas ugyancsak fürdővel 190 lej, kétágyas fogadósobával maximum 250 lej, pótágy 40 lej, meleg fürdő 40 lej, fűtés kétágyas szobában 35 lej, egyágyas szobában 20 lej. Másodrendű szállodákban a kétágyas szobák 121—134 lej, 68 és 98 lej, a harmadrendű szállodákban a kétágyas 64 és 96 lej, az egyágyas szobák 40 és 62 lej között váltakoznak. Az új árak életbeléptetéséről szóló hirdetmény megjegyzi, hogy a megállapított árak kiskereskedelmi árak.

A pékeknek 1—2—3—4—5 kilogram súlyú kenyert kell süsíteni, amelyek pék 5 kilónál nehezebb súlyú kenyert hoz forgalomba, azt megbüntetik. Ugyanígy megbüntetik azokat a mészárosokat, akik bivalyhusat hoznak forgalomba és ezt feltűnő helyen nem tüntetik fel. Akik a maximális árakat átlléplik, azokat 10.000—30.000 lejig terjedő pénzbüntetéssel és egy hónapig terjedő elzárásra büntetik, akik pedig spekulatív céllal az élelmiszereket elrejtik, három hónapig kilenc hónapig terjedő szabadságvesztés-büntetésben részesülnek.

Az oszlálysorsjáték huzása

Az 1938 július 15-iki tizenhetedik sorsjáték elsőosztályú huzásának eredménye:

A fősorsjegynél nyert: Egymillió lej 15800, 400.000 lej 1882, 200.000 lej 42406, 100.000 lej 18524, 100.000 lej 18995, 50.000 lej 20312, 50.000 lej 2211, 50.000 lej 30629, 50.000 lej 48258.

A 41, 24, 06, 68, 58 számokkal végződő sorsjegyek egy új sorsjegyet nyertek a II-ik osztályra.

A melléksorsjegyen nyert: Egymillió lej 375979, 200.000 lej 252871, 200.000 lej 162761, 100.000 lej 144891, 100.000 lej 198962, 100.000 lej 291946, 50.000 lej 244606, 50.000 lej 276207, 50.000 lej 287825, 50.000 lej 186408.

A 779, 551, 817, 250, 467, 663, 641, 128, 229 számokkal végződő sorsjegyek egy új sorsjegyet nyertek a II-ik osztályra.

COLECTURA OFICIALA

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelentkezést csak úgy továbbítunk, ha portódíjlyeg mellékelve van.

Elcserélném Str. Oasanu 108 sz. alatt házastelkemet (720 cm²), mely áll 3 szobás konyha és teljesen külön építve 1 szoba konyha lakásból, a hozzátartozó mellékhelyiségekkel, valamint nagy gyümölcsös és veteményeskertből, központosított fekvésű családi házzal. Esetleg ráfizetéssel.

Kétkarikás, egysütős főzőkemma, használt, jó állapotban eladó. Megtekinthető délután 4—7-ig. Str. Bravilor 11.

Elegáns butorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó, esetleg jobb fiatalember lakásának felvételé. Str. Regina Maria 9, földszint.

A Telefonpalotával szemben, Str. Radu I. em., jobbra kiadó azonnalra egy különbejárta butorozott szoba fürdőszobahasználattal.

Kiadó azonnalra 3 szobás komfortos lakás, egyik szoba külön bejárattal. Továbbá egy különálló szoba vízvezetékkel és két szoba orvosi rendelőknek, irodának vagy szalonnak. „Nationala”, Str. Regina Maria 6.

Melyik zsidó zongoraművész vállalkozna az iskolai szünetekben kislányomat zongorázni tanítani ellátás ellenében. Ertesítsen levélleg. Beck Samu Béla, jud. Salaj.

Huszonnyéves jómérvű fiatalember, ki 150.000 lejjel rendelkezik, lenősnéne egy jobbmódu, 23 éven alóli leányhoz. Levelet fényképpel ellátott „Diszkrécio” jellegű Poste restante Zalău címre kér.

Megyeszékhelyen egyedülálló, rentábilis petroléum-benzinraktár betegség miatt eladó. Szükséges tőke 150.000 lej. „Biztos megélhetés” jellegre a kiadóba.

Bálatánc autobuszállomás mellett megnyitott új ortodox bogata. Közel a ligethez és piachoz. Szíves támogatást kér Mermelstein Str. Traian 2.

Két szoba, konyha, fürdőszoba, üveges veranda augusztus 1-re 1900 lejért kiadó. Megtekinthető 2—4 óráig. Str. Bucovina 16.

Házasság céljából keresi egzisztenciával és 5—600.000 lej ingatlan vagyonnal rendelkező 30—35 éves leány vagy asszony ismeretségi levelet „Harmónikus lélek” jelgőn a kiadó továbbít.

Nőtűne kvalifikált, karakteres, aktív, jókelléjű, komoly, önálló fiatalember 200.000 lej tőkével. Csakis részletes komoly ajánlatot kér, lehetőleg fényképpel, „Blettárs” jelgőre abszolút diszkrécio mellett.

Kétszobás komfortos lakás Reg. Ferdinand 23 alatt kiadó. Erteskezni: Farkas borkereskedőnél.

Veszek Talmudot, egyes traktátusokat is, német fordítással. Rabin, Orsova.

Önálló, jószituált, fényes egzisztenciát biztosító, tisztelettel rendelkező fakeskedő megfelelő partit keres. Fényképpel ellátott levelet kérem „Finom lélek” jelgőre a kiadóba.

Kiadó augusztus 1-re vagy 15-re Str. Berden most elkészült házban különbejárta elegáns butorozott gyönyörű szoba fürdőszobával jófizető, disztigált, komoly ur-embernek, vagy tisztviselőnek. Bérbeadó címe a kiadóban.

Fiatal leány kellemes helyen nyaralna két hétig, teljes ellátást nyújtana cserébe Clujon. Katz Martin, Str.N. Iorga 17.

Hőségben hűsít: Valódi Diana

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Harc a

Bucuresti kezdődött Iem.

Am az ján a ma idejűleg a a módját, not... A „ kedett.

A marh Eire ól árt.

Egyelőre Ez törté Az árd nek az í Már nem piacokon Calinesc ber, akive Az új asszonyok cokat.

Kiderül am annál alacsonyab lenörök s snyi meg Olyan e az egyzse élesre fent

A korn képtelen n nyesülni. szükséglet A jó e tell. Így most besz Például Hiába gonja ma ezen az á mellett.

Joggal re? 12.000 Az ára itt nem m — Mely fástól.

Előbb l — Nem — De r — Lehe

kek és ter iniatívák azoknak engedélyel mellesle f Paradox az esetbe hatóság, á árák.

Buzáuba akasztotta bűnösnek előidézésél Számos vette a h tekintik a

A lapol — Mu hanyták cában ös megesbesi Eppen

A „Por pai antis folyamán reaszusa kongressz dőfaló ke kal

A „Por egy szenz dagaszkar intervjuja ja írja i ban nyila Madagasz kiszpoly riakat, a lehetősége szigetüké — Eur

ahhoz, h nyakunkb Bármilyen gunk köz tegyük fő akarjuk. Lám, l

Bucuresti mozaik

Harc az árdragítók ellen. Közhivatalnokok ijádelme. Az alkohol miatt vér folyt a Tej-uccóban. Két cikk a Porunca Vremiben

Bucuresti, július 15. Nagy apparátussal kezdődött meg az árdragítók elleni küzdelem.

Am az új kormányintézkedések első napján a maximális árak alkalmazásával egyidejűleg a mérsárosok például megtalálták a módját, hogy behozzák az elmaradt hasznót... A „speciálítások” ára hirtelen fölemelkedett.

A marhahús árát maximálták. Etre ők fölemelték a borju- és sertéshús árát.

Egyelőre 2 lejjel... Ez történt az első napon.

Az árdragítók érzik azonban, hogy ezeknek az intézkedéseknek a fele sem tréfa. Már nem fogadják őket kézlegyintéssel. A piacokon teljes a pánik.

Calinescu belügyminiszter nem az az ember, akivel tréfálni lehet.

Az új intézkedések első napján a gazdaságnyok nagy szatyorokkal lepik el a piacokat.

Kiderül azonban, hogy nagy a kereslet. Am annál kisebb az ajánlat. Az árak valóban alacsonyok, — hisz egymást követik az ellenőrök s a fellgyelők. Az árát a minőség szinyl meg.

Olyan ez mint a hét feji sáskány... Most az egyszer azonban Calinescu-Herkules jólesre fente a szabályát.

A kormány árdragítók elleni küzdelme képtelen pillanatnyilag minden vonalon érvényesülni. Az árak bizonyos elsőrangú közszükségleti cikkekben tovább emelkednek.

A jó előrelátók nincsenek optimizmussal teli. Igyekeznek téli szükségleteiket már most beszerezni.

Például a tűzfűt.

Híába a nyári tarifa, a búikk-tűzifa vagonja ma is 9500 lej Bucurestiben. De még ezen az áron sem kapni csak protekcio mellett.

Joggal vetődik fel a kérdés: mi lesz télire? 12.000 lej, vagy ennél is több.

Az árak emelkedésének megakadályozása itt nem megy ilyen könnyen.

— Melyek az okok? — kérdezzük egy szástól.

Előbb lakónikusan vált-szol:

— Nem tudom.

— De mégis?

— Lehet, hogy a vasuti tarifa, az illetékek és termelési adók és végül a termelési iniciatívák hiánya, a nehézségek, amelyeket azoknak okoznak a hatóságok a termelési engedélyek kiadása körül, akik ezideig fatermeléssel foglalkoztak.

Paradoxális, de úgy látszik, hogy ebben az esetben minél gyakrabban lép közbe a hatóság, annál magasabbra emelkednek az árak.

Buzáuban szolgálatot teljesítő váltóór fölszakasztotta magát, mert magát tekintette bűnösnek bizonyos vasuti szerencsétlenség előidézésében.

Számos közhivatalnok megdöbbenéssel vette a hírt. Tulságosan súlyos bűnhődésnek tekintik a kötelet...

A lapok írják:

— Mulatozó társaság tagjai miután elhagyták a kocsmát, a Laptelui (Tej) uccában összeverekedtek a késekkel súlyosan megsebesítették egymást... Eppen a Tej-uccában...

A „Porunca Vremii” közli, hogy az európai antiszemitizmus vezérel szeptember hó folyamán a németországi Erfurth-ban kongresszusra gyűlnek össze. Az antiszemita kongresszuson, a lap szerint, 16 állam zsidófaló képviseltetik magukat delegátusaikkal.

A „Porunca Vremii” mai számának még egy szenzációja van: „Magi El Hova, a madagaszkári antiszemita, „hires” vezérének intervjuját közli. A lap mozambiki tudósítója írja, hogy Magi El Hova az Tananarivóban nyilatkozott neki és miután leírja, hogy Madagaszkárt máris ellepték a zsidók, akik kiszípolozták a szegény, naiv madagaszkáriakat, akik borzalommal tekintenek annak lehetősége elé, hogy a zsidók elcipik majd szigetüket, a következőket mondja:

— Európának nincs erkölcsi jogosultsága ahhoz, hogy a zsidó veszedelemtől annak a nyakunkba való vetésével szabaduljon meg. Bármilyen nemzetet szívesen fogadunk magunk közé, hogy együttműködve virágzóvá tegyük földünket, — csak a zsidó lep-át nem akarjuk.

Lám, lám... Tananarivo és Magi El Hova.

Es milyen nagy lap lett a „Porunca Vremii”, már Mozambikban is van saját tudósítója.

Az állami népesedési intézet legújabb kiadványából vesszük az alábbi adatokat: Meghazasodott 1936-ban 176.790 pár; 1937-ben 185.102.

Születések száma 1936-ban 608.774; 1937-ben 601.302.

Válások száma 1936-ban 10.883; 1937-ben 12.380.

Halálozások száma 1936-ban 488.682; 1937-ben 484.682.

Természetes szaporulat 1936-ban 226.589; 1937-ben 223.490.

Ghita Stroe Fundeni-ífovi lakost „ember-evési” kísérletért bíróság elé állították. Nem az éhség hajtotta ezen barbár ösztönök felé Ghita Stroet, sem inyenc hajlamosságai.

Sulyosan elítélték az amerikai nemzeti szocialista vezéreket

WASHINGTON, július 15. A riverheadi (Long Island) körvényszék tegnap hozott ítéletet az amerikai német nemzeti szocialisták pártvezetőségének bűnügyében. Mint ismeretes, annakidején „állam és kormányzati rendszer elleni izgatás” címén tettek bűnvádi feljelentést a párt hat vezetője ellen. A tegnapi tárgyalás végeredményeként a riverheadi törvényszék az egyesület 10 ezer dollár pénzbüntetésre, az öt vádlottat 1—1 évi börtönbüntetésre és 500—500 dollár dollár pénzbüntetésre ítélte. A pártelnököt a büntetés fel függesztése nélkül ítélte el. A vádlottak ellen azt az 1932-es törvényt alkalmazták, amelyet annakidején a Klu-Klux-Klan terror-szervezet ellen fogantatosítottak.

Már az olasz sajtó is fajelméletet hirdet

A „Giornale d'Italia” szerint a zsidók semmi nyomot nem hagytak Itáliában

Róma, július 15. A „Giornale d'Italia” tegnapi száma a fasizmusnak a fajkérdéssel szembeni állásfoglalásáról közöl fejtegetést. A cikk szerint a fasizmusnak az a célja, hogy az olaszoknak megadja fajuk felsőbbrendűségének, tisztaságának és nemességének öntudatát. Az olasz fajiságot élettani szempontból kell nézni, anélkül, hogy filozófikus, vagy vallási célzatokat kevernének bele. A fajelméletnek Olaszországban gyökeresen olasznak kell lennie. Ez azonban nem je-

lenti a német fajelméletnek Olaszországba való bevitelét. A zsidókról szólva a cikk azt írja, hogy ez az Európán kívüli fajú nép nem tudott beolvadni Olaszországba s a zsidók Itáliában semmi nyomot sem hagytak.

A „Giornale d'Italia”-ban megjelent cikkkel kapcsolatban illetékes római körök kijelentik, hogy pillanatnyilag semmiféle törvényhozási intézkedésre nem kerül sor a cikkben foglaltak értelmében.

Rövidesen megindul a cluji Zsidó-kórház új pavillonjának építkezése

Ötven új ágygal bővíti a kórház. 15—20 ingyen beteg. Nagy, modern előadótermet és ápolónői otthont rendeznek be

Cluj, július 15. Több mint tíz éves fennállása után a cluji Zsidó-kórház, amely Transzilvaniában kétségkívül a zsidó szociális gondoskodás egyik legfontosabb tényezője, új tövös fejlődésnek néz elébe. Pár héten belül ugyanis a kórház telkén megindul az új belgyógyászati pavillon építkezése. A kétemeletes épülettel nemcsak betegek modern hajlékával gyarapodik a város, hanem igen fontos közegészségügyi kulturállomással. A kórház vezetősége ugyanis már az új építkezés tervezése során nagy súlyt helyezett arra, hogy a kórház, amely eddig is az orvosi továbbképzésnek és a laboratóriumi tevékenységnek csendes munkaterülete volt, a jövőben a zsidó orvosképzés, a tudomány és főleg a szenvedők javára bővíljön.

Az új pavillon felépítésével a kórház ötven új ágygal bővíti. De ezenkívül elhelyezik a szuterénben a modern orvosi előadó-termet és helyet adnak kifogástalan laboratóriumoknak, míg a második emeleten ápolónői otthont rendeznek be, ahol elhelyezik azokat a nővéreket, akik a

legnemesebb szociális munkának szentelik életüket.

Ötven új ágy a modern szanatóriumi termekben és szobákban jelenti a kórház egyéb emberbaráti akcióinak jelentős előbbre jutását. Az ötven ágy közül 15—20 ingyenes betegnek fog jutni. Tudjuk a kórház statisztikájából, hogy az egyre fejlődő zsidó gyógyintézet mekkora erőfeszítéseket tesz az ingyenes betegellátás érdekében. Tavaly 10.400 ingyenes nap volt, ami megfelel 36 százaléknak ingyen betegnek. Ezt a statisztikát az új pavillon meg fogja javítani és a kórház átcsoportosítása megjavítja majd a kórház általános nívóját is, ellátását, gondozását, nyugalmát.

Az új épület új korszakot jelent a kórház életében és új munkakészséget azok részéről, akik a kórház fejlődése érdekében a legnehezebb körülmények között kitartóan dolgoztak. Egyben pedig új áldozatkészséget követel a jókól, akik szívükön viselik ennek a jóléti és kulturintézménynek sorsát és jövőjét.

VICHY-ETAT

1. Az árdragítók elleni küzdelem...

2. 2-3 posztilla 4 óráns órák között...

3. Az emésztést elősegíti 2-3 tablettát egy pohár vízben feloldva.

— Japán-román gazdasági egyezmény van készülöben. Bucurestiből jelentik: A Tempo értesülése szerint Románia s Japán rövidesen gazdasági egyezményt kötnék egymással. Jelenleg a Mitau Takao Hamezati néven japán tőkés csoport működik a Balkánon, mely nagyszabású üzleteket kötött Bulgáriával és Törökországgal. A tőkés csoport képviselőit most Bucurestibe várják, hol petróleum, só, szarvasmarha nyersbőr szállításról rövidesen megindulnak a tárgyalások.

— Halálra ítélték két szovjet orosz földművest. Berlinből jelentik: A DNB-ügynökség moszkvai értesülése szerint a szovjet oroszországi Budjonovka kerületben halálra ítélték két parasztot. Az ellenük emelt vád szerint felgyújtották a szántóföldek termését és ezáltal negyven hektárnyi terület buzatermésének pusztulását okozták.

— Havi 50.000 lej javadalmazást kapnak a koronatanácsosok. Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökségen rendeltőrvényt készítették a koronatanács tagjainak javadalmazásáról. A rendeltőrvény értelmében a koronatanács tagjai 50.000 lej javadalmazást kapnak.

— Sulyos autószerencsétlenség érte a cluj magyar konzul fivérét a német-holland határon. Berlinből jelentik: A németországi Erkelenz községben a német-holland határon sulyos autószerencsétlenség érte báró Bothmer Ottót, a cluj magyar konzulátus vezetőjének, báró Bothmer Károlynak fivérét. Eddig még ismeretlen módon autója felborult, maga alá temette és sulyos természetű lábtörést és fejsérülést szenvedett, állapota mindazonáltal nem életveszélyes. Báró Bothmer Ottót az erkelenzi kórházban ápolják.

— Amerikai repülőgépeket rendel a szovjet. Newyorkból jelentik: Szovjetországnak 300 igen drága repülőgép-modellt rendelt Amerikában. Az erre vonatkozó tárgyalások befejezés előtt állanak Newyorkban. A repülőgépek közül egyetlen amerikai típusú gép sem fog hiányozni s a minták alapján az orosz üzemekben új gépeket fognak gyártani.

— Tízezer pengős óvadékot ajánlott fel védelem szabadláb helyezésére ellenében Szálasi védője. Budapestről jelentik: A három évre elítélt Szálasi Ferenc nyugalmazott őrnagy védője, dr Kiss Géza, szabadláb helyezési kérést juttatott el védelem nevében a Kuriához. A védőügyvéd tízezer pengő biztosítékot ajánlott fel arra az esetre, ha Szálasi szabadlábba helyezik. Illetékesek az ügyben ma hoznak döntést.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombaton, július 16.

Bucuresti. 7.30: Torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny. 13: Időjelzés, kulturális hírek. — 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sport-hírek. 13.40: Hanglemek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemek. 15: Hírek. 16.15: Előadás. 19: Rádiózenekar. 20.35: Gheorghiu Vileá Callopi román dalokat énekel. 21.15: Ghinda tánczenekar. 22.30: Hírek. 23.45: Hírek külföldre franciául és angolul.

Jeruzsálem. Délután 5.45: Pontos idő, hírek. 8: Hamavdil. 8.05: Előadás a világgóttikáról. 8.25: Dalok. 8.50: Felolvasás a Második Templom elpusztulását követő irodalomról. 9: Pontos idő, időjárás, hírek. 10: Az angol programban tánczene.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemek. 11: Hírek. 13.05: Énekszámok. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Hanglemek. 15.35: Hírek. 17.15: Mesék. 17.45: Pontos időjelzés. 18.45: Cigányzene. 19.45: Magyarország és Németország válogatott vízilabda csapatának mérkőzése. 20.30: Katonazene. 21.40: Hírek. 23: Időjárásjelentés. 24.20: Hanglemek. 24.40: Hírek német és olasz nyelven.

HIREK

Zsidók

Mi vér vagyunk a nagy világ erében,
Vér, mely tramvón körbe-körbe száguld,
Külök a szív, ha összeszorul éppen
és visszavon magába, ha kitágult.

As élet ismétlődő ütemében
Hordozzuk szét a tiszta, örök árut:
As eszme oigénjét és cserében
A szennyét is, mely áramunkra hárult.

De meggyült bennünk tisztaság s gyólatat
S a szív lüktetve ránk küldte a lázat
S most úgy futunk rohanva és kavargón.

Mint konok gátaktól szorongatott ár.
(Be boldog is a cserje, amely ott áll,
szívós gyökérrel áll a sziklaparton!)

BRASSAI VIKTOR

— Időjárásjelentés. A bucaresti Meteorológiai Intézet jelentése szerint mára a következő időjárás várható: Emelkedő légnyomás, változó felhőzet, többnyire derült, enyhe északi légáramlás, kassu hőstílyedés az ország nyugati felében, változatlan másutt. Helyi jellegű esők nyugaton. Ma délelben a fővárosban 33 fokot mértek.

— Tilos a tanári kar fizetéséből folyóiratokra levonásokat eszközölni. Bucarestből jelentik: A nemzeti nevelésügyi minisztérium megtiltotta, hogy a tanári kar tagjainak fizetéséből különböző folyóiratok és kiadványok előfizetésére levonásokat eszközöljenek. Tilos az iskolaszékek által könyveket, folyóiratokat, stb. terjeszteni.

— Gyomor- és bélhajoknál, a máj és az epeutak megbetegedéseinél, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz kortyonként elfogyasztva igazán remek hashajtó. Kérdezze meg orvosát.

— Rövid hírek mindenünne. A Consolidated Aircraft Corporation (San Diego, Kalifornia) 100 utas befogadására alkalmas repülőgépet épített. A szárnyak közti távolság 65 méter, a gép magassága 12 méter, hossza 33 méter. Tizenhattragú személyzet fog rajta szolgálatot teljesíteni. A gép maximális óránkénti sebessége 276 mérföld lesz.

— A Cagliari-Róma légtárat egyik gépe tegnap lezuhant és 20 ember lelte halálát. Az utasok között volt Valle tábornok légügyi miniszter két nővére. A gép roncsait a tengerparton találták meg. A vizsgálat megindult.

— A lengyel szenátus törvényjavaslatot szavazott meg, amelynek értelmében az összes orvostanhallgatók kötelesek egyetemi tanulmányaik befejezése után két éves gyakorlatot folytatni falun. Ezzel a falusi orvoshiánnyon akarnak segíteni. Három csehszlovák elállított letartóztattak a bécsi hatóságok. A letartóztatottak nevei a következők: Luzenski, a bécsi cseh társaság irattárosa, Konienski, a Post-szálló portása és ennek felesége. A letartóztatások oka egyelőre ismeretlen.

Végre biztos szer
a sváb és ruszlibogarak ellen
„NEOTOX”
INSECTICID; CUTIA LEI: 12

Mentse meg ruháit a molyoktól „MOLITOX” használata által. Egy doboz egész szezonra elég. Ára 15 és 25 lei.
Kapható: Gyógyszertárakban, drogeriákban, tártáztárakban és szaküzletekben.

Teljes komfort.
Szigoruan kóser.
Olcsó árak!
Kedves transzilvániai zsidó barátainak kedvezményt adok.

HAYARKON STR. 53. TELEFON: 3368.

Thomas Mann összes novellái. A világ ma és talán legnagyobb írójának novellái vannak összegyűjtve e hatalmas könyvben. A regény nagy szímfónikus a „kamarazene” megihettebb formái közt, de nem csekélyebb intenzitással szólal meg e kisebb írásokban, melyek a novellairadalomban tündöklő ragyogásu, örökéletű alkotásai. Thomas Mann alapvető lírai problémája: az alkotás lázától hajtott, az alkotás felelősségének súlya alatt vergődő művész kétkelkűsége, belső megháborodása, szímkivetettsége a valóságok világából, örök honvágya a harmónikus életérzés, a polgári lét egyszerű örömei után. A legkülönbözőbb embersorsok és életviszonylatok között, sokszor az irónia fonátot mutató tükrében, ezt a mélyen tragikus költőproblémát világítják meg a mesteri novellák. Közzük nem egy a regény terjedelméig tágítja a kereteket. Thomas Mann összegyűjtött novellái az Athenaeum kiadásában jelentek meg. Az egészvásznonkötésű hatalmas kötet ára 238 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérjen teljes Athenaeum jegyzéket.

Körmen di Ferenc: A tévedés. Körmen di Ferenc új könyvében még jobban érvényesülnek azok a kvalitások, amelyekkel a kiváló író rövid idő alatt ugyszólván egész Európában ismertté tette a nevét. A gazdag gyáros lánya férjhez megy a szegény ügyvédhez, akit apja vállalatában jut vezető szerephez. A férj azonban öntudatlanul felesége nővérét, a szép Agnest, szereti. Ekörül kavargók az izgalmas történet, mely az író legkiválóbb alkotása. Van ebben a regényben valami a görög sorstragédiák nyilegyenes következettségéből és megmáshatatlanságából, az író magára a történetre bizza, hogy beszéljen önmagáért és megrázza az olvasót. A nagy mű elsősorban azoknak szól, akik az életet a tragikusabb, szomorubb oldaláról nézik. Ezt azzal is hangsúlyozza az író, hogy a frívól könnyűségnek, olcsó vidámságnak még a látszatát is messze ekerül. Körmen di Ferenc: A tévedés című műve az Athenaeum nagyregény sorozatában jelent meg. 400 lap vaszonkötésben 178 ei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Athenaeum ujdonságok teljes jegyzékét.

Schwartz ort. zsidó leányinternátus

bratcai fiu- és leánygyermek nyaralításának

második turnusára gyermekek felvétetnek. Érdeklődni Bratcan vagy Oradean Str. Ep. Ciorogariu 2, tel. 12-11. Tökéletes tanári és orvosi felügyelet! Strand! Tenisz-pálya! Kitünő ellátás! Prospektus!

— Uj kezelésbe ment át az albaiutal Zsidó Klub. Tudósítónk jelenti: Az albaiutal Zsidó Nemzeti Szövetség helyicsoportjának kellemesen és kényelmesen berendezett klubja, amely a nagyvárosi hasonló intézményekkel vetélkedhetik, uj kezelésbe ment át. A klub szakzerű vezetést és irányítást egy új bérő: a szakmai körökben jó ismert Schnitzer Lajos vette át, akinek évtizedes tapasztalatai és szakmai tudása garanciát képeznek arra, hogy nemcsak az albaiutal zsidó társadalom, de az átutazó közegek is teljesen meg lesznek elégeve az albaiutal zsidó otthon orth. kóser konyhájával és szolgálatával.

— A vizsgaszessziók elvesztésére ítélt diákok más egyetemeken sem vizsgáztathatnak. Bucarestből jelentik: Calinescu belügyminiszter és ad interim nemzeti nevelésügyi miniszter rendelkezést irt alá, aminek értelmében a bizonyos számú vizsgaszesszió elvesztésére ítélt egyetemi hallgatók, akik más egyetemre iratkoznak át, ezt csak a ki-szabott büntetés fenntartása mellett tehetik meg.

— Eljegyzés. Markovits Honkát Crălesti, jud. Mures eljegyezte Adler Sámuel Cluj. (M. k. é. h.)

— A házasságkötés új korhatára Törökországban. Az Ankara című újság írja: A Nemzeti Nagygyűlés legutóbb módosította a polgári törvénykönyv 88-ik pontját, amely a polgári lakosság házasságkötésének korhatáról intézkedik. A módosítás szerint ezentul a török férfiak nem léphetnek házasságra 18, a leányok pedig 15 éves koruk betöltése előtt. A hatóságok nagyon kivételes esetekben megengedhetik, hogy a török polgár 15, a leány pedig 14 éves korában házasságra léphessen, de ehhez szülői beleegyezés feltételül szükséges. Az új törvény indokolásában kimondja, hogy a házasság korhatára az egyes nemzeteknél különböző; ennek meghatározásánál figyelemmel kell lenni a lakosság szervezetére, az éghajlatra, a megélhetés, illetve a kereseti források lehetőségeire, az egyes személyek egyéni körülményeire. A Nemzeti Nagygyűlés a módosítással közeledni kívánt a többi népeknél fennálló szokásokra és határozományokra.

Balassa József: A nyelvek élete. A kitünő nyelvésznek és írónak, a „Nyelvtör” szerkesztőjének pompás új könyve jelent meg: „A nyelvek élete”. Nemcsak a nyelveknek, de az emberi gondolkodásnak, műveltségnek is élvezetes, érdekes ismertetője. Rózsavölgyi kiadás, 276 lap, vaszonkötésben most könyvnapon áron 119 lei, később 145 lei. Hasonlóan könyvnapon: Káldor: A magyar zenetörténet, 283 lap vaszonkötésben most 119 lei, később 145 lei Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen könyvnapon jegyzéket.

PURGEN DR. BAYER

(PURGO) 25 drbot tartalmazó eredeti csomagban, vagy 4 darabot tartalmazó próbadoszban az

ideális hashajtó

— Ujabb szigorú inézkedések a spekuláció leküzdésére. Bucarestből jelentik: A lapok híradása szerint a spekuláció leküzdésére hivatott intézkedések között szerepel az is, hogy a megbüntetett kereskedőket kötelezik a következő feliratu táblácska kifüggesztésére: „Spekuláns”. Tegnap egyébként a fővárosban nagymennyiségű kenyeret koboztak el azon pékektől, akiknek mérlegesen súlyhiányokat állapítottak meg. Intézkedések történtek a tizifa-spekuláció megakadályozására, tekintettel arra, hogy máris igen nagy árakat kérnek el a fővárosban a tizifaért.

— Házasság. Kurzberg Margit és Dr Frits Tibor f. hó 12-én házasságot kötöttek.

Nyelvtanulás, nyelvművelés, nyelv- és műveltségfejlesztés. A kitünő Balassa Józsefnek új könyve: „A nyelvek élete” 276 lap, köve, most 119 lei, később 145 lei. Ugyancsak könyvnapon: Káldor: A magyar zenetörténet kis tükre, 283 lap, köve, most 119 lei, később 145 lei Lepagenál Cluj. Postán Utánvétellel. Kérjen Rózsavölgyi jegyzéket.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejthetetlen emlékü édesapám halála alkalmával részvételük kifejezésével felkerestek, ezuton mondok ugy egész családom, mint magam nevében hálás köszönetet. Tóth Sándor szerkesztő.

Öszlönözze renyhe beleit munkára

...és évekkkel fiatalabbnak fogja magát érezni.

Belei 9 méter hosszúak. Ha nem ürítenél ki, naponta összegyűlnék a hulladékok, amelyek hamarosan átalakulnak mérgekké és savakká és megmérgezik vénkeringéséd. Bányadtnak érzi magát. Fej-, vagy hátfájást kap. Reuma és még vagy fél tuat egyéb betegség támadhatja meg.

De állapotán nem segít drasztikus hashajtó szedése, hanem szedjen minden reggel „kis adag” Kruschen sót, amely ujra NEVELI beleit és inóvákat. Szencziációs cow-boy film. Hétfőn és kedden ugyanez a műsor 3, 6 és 9 órakor.

Miután még csak az első üveg felét szedte be, máris egészen más embernek érzi magát. Szemei ujra élénkebben ragyognak, bőre tisztább lesz, járása ruganyos — 19 évvel fiatalabbnak érzi magát. Végül is a hatalmába keríti a Kruschen — közérzet.

— Ertesítés! A Thalia mozgó értesíti a közönséget, hogy szombat és vasárnap mozil-előadások csak 3, 5, 7 órakor vannak, amikor is a legszebb kettős műsor kerül bemutatásra. I. Adio Paris énekes revüfilm. II. Jönnek az inóvákok. Szencziációs cow-boy film. Hétfőn és kedden ugyanez a műsor 3, 6 és 9 órakor.

— Eljegyzés. Steinmetz Klárikát Sighet eljegyezte Fried József Cehul Silvaniei.

— „2-es számú kémiroda.” Az eddig készült kémfilmek legizgalmasabbja. A filmnek magyar feliratai is vannak és az Edison mozgó vetíti még csak ma és holnap.

— Ravasz szélhámosok bérbeadták a Visz-tulát. Varsóból jelentik: Ravasz zsványok áldozata lett egy hiszékeny parasztgazda, akit szinte hihetetlen és vakmerő szemtelenséggel ültettek fel és fosztottak ki. A tarnowi parasztgazda eladta Grodno melletti birtokát, amelyet nemrégiben örökölt és átutazóban Varsóban néhány órát töltött. Közben megismerkedett egy csinos asszonnyal, akit hamarosan kintüntetett bizalmával és elmondta neki, hogy milyen szép örökséghez jutott. Az asszonnyal beszélgetni kezdett arról, hogy pénzt egy jólmenő vállalkozásba szeretné befektetni. Az asszony összehozta a parasztgazdát egy „nagyiparos”, aki azt tanácsolta a hiszékeny embernek, hogy bérlelje ki a Visztula-folyót. Bebeszélte a parasztgazdának, hogy a lengyel állam a legtöbbet igérnék bérbeadja a Visztulát, hogy ilyenmódon előt emtse a folyamszáulayozáshoz szükséges pénzüsszeget. A béröl ennek ellenében jogt kap arra, hogy a Visztulán minden jármű után díjat szedjen. Hogy bizonyítsa szavainak hitelét, elvezette a parasztgazdát a folyó partjára, ahol a szép nyári napon eznyai csónak, vitorlás és jacht uszott. A „nagyiparos” természetesen a szükséges összeköttetésekkel is rendelkezett, hogy közvetítse a kitünő üzletet. A hiszékeny embert elvezette egyik barátjához, aki „hivatalában” fogadta őket és „főfelügyelőnek” mutatkozott be. Rövid megbeszélés után a „főfelügyelő” elővette egy szerződésformulát, aláírta és 4000 zloty ellenében átadta azt a parasztgazdának. A tarnowi parasztgazda boldogan sietett a bérleti szerződéssel kezében a Visztula partjára, hogy megkezdje a vizijárművek után a nek járó illetékek behajtását, azonban kinevették őt. A becsapott ember csak nehezen tért magához és a rendőrségre sietett, ahol feljelentést tett. Alig néhány óral nyomozás után a rendőrségnek sikerült előkeríteni a ravasz szélhámosokat és lakat alá helyezni őket, a pénz nagyrészét azonban időközben már elverték.

Arnold Zweig: A verduni iskola. A Grise-ciklus középső része ez a regény, a humanista Arnold Zweig megrázó írása. Színhelye a világháboru verduni frontja és a front mögötti hadtáp. A regény hősei Bertin közlegény, Kroysing és még egy csomó ember, a világháboru névtelen és ismeretlen katonái. Témája az az átalakulás, amelyen Bertin keresztüll megy, amikor felfedezi, hogy fantáziájának színes képet nem fedik a valóság, hiszen itt, közvetlenül a pokol tornácában, kicsinyes emberi érdekek és bűnök épenyug befolyásolják és irányítják a jobb és igazabb emberek sorsát, mint odahaza a mindennapi életben. Az igazi összetartás csupán azokban van meg, akik a lövészárkban az első sokokban közvetlenül érzik az állandó halálveszedelmet. Az óriási méretű verduni harcokat rajzolja meg ez a könyv. Zweig: Verduni iskola két kötetben Pantheon kiadásban, szép kiállításban 530 lap, tizve 191 lei, köve 228 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérjen teljes új Pantheon jegyzéket.

Erő, jókedv, Irissesség: Valódi Diana

UJ KELET Legújabb hírek

Hivatalosan közölte Japán az olimpiád elmaradását

Tokió, július 15. (Rador.) Hivatalosan jelentik, hogy a japán kormány hozzájárult a közegészségügyi miniszter azon javaslatához, mondják le az 1940-ik évi olimpiai játékok és vilákiállítás rendezését.

A japán sajtó hosszasan kommentálja a kormány azon elhatározását, hogy lemond az olimpiai játékok rendezéséről. A lapok hangoztatják, hogy a japán népek minden erejét a kínai háborúra kell koncentrálni, mindegyik myersanyagot a csapatok rendelkezésére kell bocsátania, tehát minden erkölcsi erejét a hadviselésre kell fordítania. Ilyen körülmények között nem lett volna módjában az olimpiai játékokat és a kiállítást a kívánt módon megrendezni.

A Merkaz Hanoar közleménye

A Merkaz Hanoar felhívja az összes ifjúsági szervezetek tábora készülő tagjait, hogy a Somesul Rece-i táborra az engedély megérkezett, a CFR kedvezményes jegyek azonban a rendes időpontra nem érkezhettek meg és így a táborba indulás hétfő helyett kedden, 19-én lesz. A tábor hivatalos megnyitása szerdán történik meg. Minden más utasítást, amely e közleményen kívül történt, tárgyalásnak kell tekinteni.

Amerikai államférfi fog tárgyalni a német kormánnyal a zsidó vagyonok kimentése ügyében

Evian, július 15. Újabb jelentés szerint az eviani konferencia bizottságot nevezett ki a menekültügyi kérdések intézésére. A bizottság elnöke Taylor amerikai fődélegátus, ügyvezető igazgatója pedig Simon amerikai államférfi, vagy Kenedy londoni amerikai követ lesz. Az ügyvezető igazgatóknak lesz a feladata Németországgal tárgyalni a menekültek vagyonának klengedése ügyében. Eviani körökben ugyanis ez a vélemény, hogy Amerika inkább fog tudni nyújtást gyakorolni Németországra, mint más kormány. A bevándorlás szempontjából számba jöhető államok delegátusai általában kijelentették azon készségüket, hogy feleljenek az eddigi bevándorlási kvótát, de csak abban az esetben, hogy ha a bevándorlók magukkal hozhatják vagyonukat is. Taylor elnökön és az ügyvezető igazgatóknak kívül a menekültügyi bizottságnak tagjai még Anglia, Franciaország és két délamerikai állam, minden valószínűség szerint Argentína és Brazília képviselői is.

Nyolcezer osztrák légionárius közül csak hétszázna jutott munka

Bécs, július 15. A Havas jelenti: A nyolcezer osztrák légionárius közül, akik az Anschluss után tértek vissza Németországból Ausztriába, csak hétszáz talál munkát és elhelyezkedést. Seys Inquart külön alapot létesített a légionáriusok segélyezésére.

Pegyelmi elé állítják Sibiu város kisebbségi tisztviselőit

Bucuresti, július 15. A belügyminisztériumba jelentés érkezett, hogy a sibiu városi kisebbségi tisztviselői nem hajlandók román nyelvű vizsgára állni. A minisztérium fegyelmi eljárás indít az illetők ellen.

„A jisiv mai magatartása a fegyveres önvédelem”

mondja a Histadrut és a munkáspárt kiáltványa

Sulyos terrorcselekmények Haifában és Jeruzsálemben

Jeruzsálem, július 15. Az elmúlt 24 órában újabb sulyos események színhelye volt Palesztina. Az arab terroristák, miután a harcmezőn sorozatos vereségeket szenvedtek, a városokra koncentrálnak most tevékenységüket. Haifában, hír szerint, komoly kilengések voltak. Több üzletet kifosztottak, néhány zsidó házat pedig felgyújtottak az arabok. Jeruzsálemben ma délből fél tizenkét órakor ismeretlen egyén bombát dobott a King David uccára, ahol több arab tartózkodott. Több mint negyven ember vesztette életét és a sebesültek száma is igen nagy. Szafedben egy arab csoport be akart hatolni a zsidó negyedbe, hogy megbosszulja az arab negyedben történt bombamerényletet, melynek során három arab megsebesült. Katonaszág állta útját a zsidó negyedbe behatolni akaró araboknak és miután azok ellenszegültek, sortűzvet adtak le. A sortűz következtében három arab sulyosan megsebesült. Az egyik sebesült meghalt a kórházban.

Észak-Palesztinában kisebb támadások

és kilengések történtek. Telefon és táviró huzalokat vágtak el a terroristák, míg Haifa és Ludd között kisiklattak egy személyvonatot, de a kisiklásnak nincsenek emberáldozatai.

Jeruzsálem, július 15. A Histadrut Haovidim, a palesztinai zsidó munkásszervezet és a Mapaj, a palesztinai zsidó munkáspárt kiáltványt bocsátott ki a jisiv dolgozó tömegéhez, amelyben a nemzeti fegyver megőrzésére szólítják fel őket és kijelentik, hogy a jisiv mai magatartását a fegyveres önvédelem jellemzi.

Jeruzsálem, július 15. A King David uton történt bombamerényletről szóló újabb jelentések szerint nem negyven, hanem tizennyolc halottja, negyvenkét sulyos és hetvenkét könnyebb sebesültje van a bombamerényletnek. A merénylet okát nem lehetett megállapítani. Eppen akkor történt, amiótt egy rendőrpattall az Omar mecset felé indult, hogy ott fegyverek után kutasson. A hatóságok betiltatták a közlekedést este hat órától. Az arab negyedben nagy izgalom uralkodik.

Fényes fogadtatást készítenek elő Washingtonban Hughes számára

Az amerikai repülőrekorder utközből elkészítette Szibéria térképét

Egy német repülő is a föld körülrepülésére startolt

Newyork, július 15. (Rador.) Hughes Newyorkba való megérkezése után azonnal nyilatkozott és közölte, hogy a világkörüli utról mintegy 40 gépelt oldalra terjedő jegyzőkönyvet készített.

Nem állt szándékában megdönteni Willey Post rekordját, csupán tudományos célból akarta kipróbálni gépét. Utközből sikerült elkészítenie Szibéria északi partjának térképét. Ebből kiténik, hogy az eddigi amerikai térképek hibásak voltak. 2000 méter magasnak feltüntetett hegycsúcsok 3000 méter magasak a valóságban. Howard Hughes kijelentette, hogy élete hátralévő részét a repülés fejlesztése érdekében folytatandó tanulmányoknak fogja szentelni. Sajnálkozását fejezte ki, hogy a Floyd Bennett-i repülőterem nem tudott virágkoszort elhelyezni Willey Post sírjára, mivel a tömeg megakadályozta ebben. Dicsérte Post teljesítményét, amihez hasonlót senki sem érhet el. Közölnet mondott mindazoknak, akik támogatták útján, főleg a francia és orosz hatóságok által nyújtott segítséget méltatta. Hughes egy

newyorki szállóban szállt meg. Ma a newyorki városnázán társaival együtt ünnepélyesen fogadják. Egyelőre nem mehet Washingtonba, ahol fényes fogadtatást készítenek elő számára.

Egyébként Hughes utja hivatalos mérés szerint 3 nap, 19 óra, 14 perc és 10 másodpercet vett igénybe.

Berlin, július 15. (Rador.) Hans Bertram német pilóta ma hajnalban 0.30 órakor utrakelt, hogy pontosan megszabott órarend szerint körülrepülje a földet. Tempelhofról kiindulva a Bagdad—Karakhi—Kalkutta—Bangkok—Hongkong utirányt követi a Deutsche-Luftansa gépeivel. Hongkongból az United Air Lines légijáratral Manila—Wakesland—Midway—Island—Honolulu—San Francisco irányba utazik. Newyorkból Liszabon érintésével ismét a német légitársaság gépen megy Berlinbe. Bertram augusztus 3-án este 10 órakor ékezik a német fővárosba. Utja hódolat akar lenni azon repülő emlékeknek, akik az emberiség haladása érdekében életüket áldozták.

Lemondásra készül Negrin miniszterelnök?

Sulyos harcok a köztársaságiak és a nemzetiek között egy város birtokáért

Párizs, július 15. A Matin spanyolországi tudósítója szerint a katalán demokrata és a Negrin kormány közötti feszültség miatt Juan Negrin miniszterelnök lemondására gondol. Utódául Prieto volt hadügyminisztert sejtik, aki mérsékelt szocialistákkal és baloldali republikánusokkal akarna kormányt alakítani abból a célból, hogy a nemzetiekkel megkezdhesse a béketárgyalásokat. E terv ellen írja a Matin — kommunisták és az anarchisták érthető izgalommal tiltakoznak és így nincs kizárva, hogy Negrin le-

mondása esetén a köztársasági részekben belől is komoly konfliktusokra kerül a sor.

Valencia, július 15. A Havas jelenti: Tegnap délelőtt a köztársaságiak ellentámadást vezettek Sarrion helység ellen. A nemzetiek kényszerülve voltak visszavonulni és a köztársaságiak bevonultak a faluba, ahol a harc folyik. A helyzetet igen sulyosnak ítélik meg a nemzetiek számára, akik agyukat és repülőket kértek segítségül. Több mint 200 üteget állítottak fel a mintegy 20 kilométernyi arcvonalon. Ezek az agyuk szüntelenül lövik a köztársaságiak állását és lehetővé tették a

falu visszaszerzését, hogy azután rövid idő múlva Sarrion ismét a köztársaságiak kezére jusson. A falu több ízben cserélt gazdát, végül a nemzetiek maradtak annak urai.

A nemzetiek főhadiszállása közli, hogy a castelloni fronton a nemzetiek visszavettek több ellenséges támadást. A terrueli arcvonalon a nemzetiek folytatták előrenyomulásukat elfoglalva a Canalizotól északra lévő állásokat. Miután elfoglalták Manzanerat is, a nemzetiek átkeltek az Albentosa folyón. Repülőik több ízben bombáztak több Valencia melletti pályaudvart és levegőbe löpítették egy cartagenai raktárt. Légiharc során két köztársasági repülőt lelőttek.

Japán-orosz bonyodalom

szovjetkatonáknak mandzsu területre történt behatolása miatt

Tokió, július 15. A külügyminisztérium szószólója kijelentette az újságíróknak, hogy értesülése szerint a mandzsu kormány érelyesen tiltakozott Moszkvában, amiért orosz katonák hatoltak be mandzsu területre. Tiltakoztak Kutzanov tábornoknál, a kharbini szovjetterök parancsnokánál is. Altitóltag arról van szó, hogy a Hancsuntól 40 kilométernyire délre levő Csangcsufeng hegyet orosz katonák szállták meg. A hegy igen fontos hadászati szempontból, mert uralja Yuki és Tumen körzetét, valamint Raszim (Korea) ki-lötöt. A mandzsu jegyzék az orosz katonák azonnali eltávolítását követeli és biztosítékot hasonló incidensek elkerülésére. Hsing-kingből, Mandzsukuo fővárosából érkezett távirat szerint 40 szovjetkatonát lövésárbokkat és a hegy keleti lejtőjén, mialatt másik 30 katona a tengerparton épít erődöt. Az Asaki Shimbun hsingkingi tudósítója szerint jólérsült körökben azt állítják, hogy a mandzsu csapatok a japán erővel együttműködésbe léphetnek, ha a szovjetunió nem ad elégtételt Mandzsukuoának.

Guido Schmidt jutalmat kapott Hitleről

London, július 15. (Rador.) A Daily Herald közli, hogy Guido Schmidt volt osztrák külügyminiszter, aki Schuschnigg kancellár fatális berentesgadeni látogatásáért felelős, „megkapta jutalmát”: a Hinteberger Patronen Fabrik löszgyár igazgatójává nevezte ki Hitler. Ezt a gyárat azelőtt Fritz Mandl vezette, akinek évi 40.000 font jövedelme biztosított. A lap szerint az új igazgató jelleményei nem kisebbek ennél az összegnél.

Titeanu, új sajtó-államtitkár letette az esküt

Bucuresti, július 15. E. Titeanu volt államtitkárát kinevezték az ujonnan létesített belügyminisztériumi sajtó és propagandaügyi államtitkári hivatal élére.

Ma délből Miron patriárka jelenlétében ünnepélyes keretek között tette le az esküt az uralkodó kezébe Eugen Titeanu sajtó és propaganda államtitkár.

Kényszerlakhelyet jelöltek ki három volt légionárius részére

Bucuresti, július 15. Köztudomásra hozzáfér, hogy a 14.640—1938 számú miniszteri rendelet alapján kényszerlakhely jelöltetett ki a következők számára, akik a légionárius mozgalomban tevékenykedtek: Eozantan Victor ügyvéd Oradea, Posteuca Vasile tanár Hotin és Strugaru Dumitru ügyvéd Orhei. A nevezettek, akik eltűntek lakhelyeikről, felszólítatnak, hogy jelentkezzenek az illetékes hatóságoknál.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 18-60.